

Sve što treba da znate **ONAFTI**

Naučite da trgujete CFD naftom

**Sve što treba da znate
O NAFTI**

Upozorenje

Predstavljeni materijal je namijenjen samo za obrazovne svrhe. Autori ne podržavaju niti promovišu bilo koji finansijski instrument o kojem se govori u knjizi.

Knjiga ne predstavlja preporuke za trgovanje ili savjete. Podaci, alati i materijali prezentovani u ovom dokumentu imaju samo informativnu / obrazovnu svrhu i ne uzimaju u obzir posebne investicione ciljeve ili potrebe bilo koje osobe koja koristi dokument.

SADRŽAJ

5 **1. Sirova nafta - Osnove**

- 5 Šta je sirova nafta? Odakle potiče?
- 9 Vrste nafte. Sirova nafta vs Brent nafta?
- 10 Koje zemlje su najbogatije naftom?

13 **2. Značaj nafte**

- 13 Što su fjučersi sirove nafte?
- 15 Koja je praktična upotreba nafte?
- 17 Da li ćemo ikada ostati bez nafte?

20 **3. Cijena nafte**

- 20 Koji su faktori koji utiču na cijenu nafte?
- 21 Faktori ponude
- 25 Faktori tražnje
- 28 Trgovci kao faktor koji utiče na cijenu nafte

30 **4. Kako trgovati CFD naftom?**

- 33 Prednosti i nedostaci trgovanja naftom

35 **5. Savjeti i strategije za trgovinu naftom**

- 36 Koje su najbolje strategije za korišćenje?
- 36 Koji je najbolji indikator za praćenje?
- 37 Koji grafikon je najbolji za trgovanje?
- 38 Koje je najbolje doba dana za trgovinu naftom?
- 38 Koji vremenski okvir je najbolji za dnevno trgovanje?

39 **6. Trendovi kao pokretači tržišta nafte**

41 **7. Kako započeti trgovinu?**

Ko smo mi?

Kompanija Limit Prime Securities je osnovana 2017. godine sa željom da našim klijentima pružamo sigurno i pouzdano mjesto za trgovinu na nepredvidivom tržištu kapitala. Tokom godina smo se proširili i izrasli u renomiran i pouzdan brend u industriji.

Uz našu posebnu brigu o kupcima, interes klijenata je uvijek prioritet. Iz iskustva znamo da ako pružamo podršku i savjete naših pažljivo odabralih stručnjaka o temama kao što su trgovanje i ulaganje, naš uspjeh će uslijediti.

Naša misija je da pružamo izvanredne brokerske usluge koje pokreću nenađmašivo zadovoljstvo kupaca korišćenjem najsavremenijih metoda e-trgovanja i najboljeg stručnog tima za podršku koji je dostupan 24/5.

Naša vizija je da budemo najbolja online brokerska firma sa najbržim izvršenjem transakcija uz vrhunsku tehnologiju i nagrade za trgovce svih nivoa iskustva.

Licenca

Investiciono društvo Limit Prime Securities AD Podgorica je osnovano 01.06.2017. godine. Registrovano je u Poreskoj upravi – Centralni register privrednih subjekata u Podgorici pod brojem 40009505.

Investiciono društvo Limit Prime Securities AD Podgorica ima dozvolu (licencu) za pružanje investicionih i pomoćnih usluga i obavljanje investicionih aktivnosti, izdatu od strane Komisije za tržište kapitala Crne Gore Rješenje broj 03/2-6/2-17 od 18.05.2017. godine. Investiciono društvo Limit Prime Securities AD Podgorica ima odobrenje za pružanje investicionih usluga iz člana 206 stav 1 i 2 Zakona o tržištu kapitala (Sl. List, br. 01/18) i to:

- prijem i prenos naloga koji se odnose na jedan ili više finansijskih instrumenata;
- izvršenje naloga za račun klijenta;
- trgovanje za svoj račun;
- upravljanje portfeljem;

1. Sirova nafta - Osnove

Šta je sirova nafta?

U ovim trenucima, naftna industrija je vrijedna više triliona dolara, ali gdje, kada i kako se ova industrija razvila? Šta dar zemlje, poznat kao 'crno zlato' u stvarnosti predstavlja?

Zanimljiva činjenica:

Nafta ima razne nadimke, uključujući „Teksaški čaj“, „Crno zlato“, „Kamenovo ulje“, „Petroleum“ i slično.

Vraćajući se u prošlost, imamo dovoljno dokaza da su nafta i gas od davnina korišćeni u raznim kapacitetima i oblastima. Primjer za to su lampe i upotreba kao materijal za gradnju, hiljadama godina prije moderne ere. Najranije poznate naftne bušotine su postojale u Kini 347. godine nove ere.

Međutim, savremena istorija naftne industrije i gasa počela je 1847. godine, otkrićem škotskog hemičara Džejmsa Janga. On je posmatrao prirodno curenje nafte u rudniku uglja Ridings, da bi kasnije pokušao da je destiluje. Uspio je destilovati lagano, tanko ulje pogodno za lampe, ali i gušće ulje pogodno za podmazivanje. Nakon par uspješnih destilacija, Jang je i dalje eksperimentisao sa uljem i uspio je da destiluje brojne tečnosti uključujući rani, možda prvi oblik nafte. Patentirao je naftu i parafinski vosak, takođe destilovan od uglja tokom 1850. godine. Kasnije te godine, osnovao je partnerstvo sa geologom Edvardom Vilijamom Binijem.

Zanimljiva činjenica:

Nafta potiče od dvije latinske riječi: petra - što znači stjena ili kamen, i oleum - riječ za ulje. Petroleum.

Dominacija na tržištu

Kraj 18. i početak 19. vijeka bila su vremena velikih naftnih kompanija koje i danas dominiraju na tržištu nafte i gasa.

Džon D. Rokfeler je osnovao kompaniju Standard Oil 1865. godine, koja je postala prva važna naftna kompanija u svijetu. Standard Oil brzo se pretvorila u najprofitabilniju kompaniju u Ohaju. Ona je preuzeila kontrolu na 90% američkih kapaciteta za preradu nafte i američkih cjevova.

U Rusiji, na drugom kraju svijeta, porodica Rotšild je naručila naftne tankere od britanskog trgovca Markusa Semjuela kako bi proširila svoje naftne operacije i došla do više kupaca u inostranstvu. Samjuelov prvi brod, Murek – nazvan po morskom pužu – postao je prvi naftni tanker koji je prošao kroz Suecki kanal, koji povezuje Sredozemno more sa Crvenim morem.

Murek je postao vodeći brod kompanije Shell Transport and Trading, koji se na kraju spojio sa Royal Dutch Petroleumom i postao Royal Dutch Shell. Danas je **Royal Dutch Shell** peta najveća kompanija na svijetu. Otkriće nafte u Masjed Soleiman, Iran desilo se od strane Vilijama Noksa D'Arsija. Ovo otkriće je dovelo do osnivanja anglo-persijske naftne kompanije (Apoc) 1907. godine. Malo kasnije, Britanska vlada je kupila 51% ove uspješne kompanije kako bi imala mogućnost da snabdije mor-

naricu naftom tokom Prvog svjetskog rata 1914. godine. Par decenija kasnije, 1954. godine, Apoc je promijenila ime u British Petroleum, danas poznata kao BP, koja trenutno predstavlja šestu najveću naftnu i gasnu kompaniju na globalnom nivou.

Zanimljiva činjenica: Drevni Egipćani koristili su tečne oblike nafte kao lijek, za previjanje rana i kao laksativ.

Moderna vremena

Vjerovatno najveća promjena koja se dogodila na globalnom tržištu nafte tokom poslednje decenije je promjena snabdijevanja koja dolazi iz SAD-a. Vađenje nafte iz bušotina vratilo se na preko deset miliona barela dnevno, prvi put od 1970-ih i palo na najniži nivo od oko četiri miliona barela u vrijeme finansijske krize. To je dovelo do toga da Amerika postane vodeći proizvođač u svijetu nafte i zauzme prvo mjesto kao glavni rival Saudijskoj Arabiji, koja je dugo dominirala na naftnom tržištu.

Najnoviji podaci pokazuju da je borba za prvo mjesto u naftnoj industriji veoma žestoka. Saudijska Arabija, Rusija i Amerika ove godine su povećale proizvodnju na oko 10,5 miliona barela dnevno. Amerika, koja nikada nije izvozila više od 14.000 barela nafte mjesečno, trenutno izvozi rekordnu količinu sirove nafte – preko 66.000 barela.

U kasnom 20. vijeku došlo je do velike promjene. Države sa američkog i evropskog kontinenta koje su uglavnom konzumirale naftu počele su da je proizvode.

Takođe Iran, Irak, Kuvajt, Venecuela i Saudijska Arabija formirali su Organizaciju zemalja izvoznica nafte (OPEC - Organization of the Petroleum Exporting Countries) 1960. godine kao odgovor na formiranje multinacionalne kompanije zvane „**Sedam sestara**“. „Sedam sestara“ su kompanije Ekkon, Mobil, Tekaco, Chevron, Shell, Total, BP i ENI.

Danas OPEK ima 15 zemalja članica, koje čine oko 44% svjetske proizvodnje nafte i 81,5% svjetskih rezervi nafte.

Uvid u modernu eru sirove nafte nas dovodi do veoma važnog pitanja, šta je zapravo sirova nafta i kako je definišemo?

Sirova nafta se naziva fosilnim gorivom jer se sastoji od drevnih fosila. Nafta koju koristimo danas potiče od biljaka i životinja koje su živjele prije nego što su postojali dinosauri. Nafta je fosilno gorivo koje se sastoji od ugljovodonika koje su životinje i biljke ostavile prije više miliona godina.

Tokom miliona godina, ostaci ovih biljaka i životinja bili su drobljeni i zagrijevani između slojeva stijena i pijeska sve dok nisu postali podzemni bazeni nafte.

Nafta se vadi bušenjem iz kore zemlje. Naftna bušotina se stvara bušenjem dugačke rupe u zemlji ili okeanu pomoću naftne platforme. U rupu se postavlja čelična cijev kako bi se obezbijedio strukturalni integritet novoizbušenog otvora bunara. Zatim se prave rupe u dnu bušotine kako bi se omogućilo da ulje prođe u bušotinu. Kasnije, kolekcija ventila nazvana "božićno drvce" se postavlja na vrhu - ovi ventili regulišu pritiske i kontrolišu protok.

Ovu naftu nazivamo „sirova nafta“ jer još nije rafinisana i gotova za upotrebu. Sirova nafta je gorivo i baza za proizvode. Nafta može da napaja automobile, grijачe i generatore.

Nafta se može koristiti za stvaranje naftnih proizvoda kao što su katran, asfalt, parafinski vosak i ulja za podmazivanje. Takođe se može koristiti za kreiranje proizvoda koji obično nisu povezani sa naftom. To su: parfemi, đubrivo i kompjuteri. Nafta predstavlja osnovu za plastiku, tako da se sve što sadrži plastiku pravi od sirove nafte.

Zanimljiva činjenica: Najveća svjetska naftna polja nalaze se na Bliskom istoku, a polje Gavar u Saudijskoj Arabiji ima titulu najvećeg naftnog polja na svijetu i proizvodi 5 milijardi barela nafte na dnevnom nivou.

Vrste nafte

Postoji mnogo različitih vrsta sirove nafte. Američki institut za naftu (API) kreirao je standardno mjerilo nafte, zasnovano na gustini. Mjerilo se naziva 'API gravitacija' i grupiše vrste sirove nafte u dvije težinske kategorije.

Ove dvije kategorije se odnose na sadržaj sumpora i najčešće se koriste od strane naftne industrije. **Sirova nafta može biti slatka ili kisjela na osnovu procenata sumpora koji sadrži.** Slatka sirova nafta obično ima manje od 1% sumpora, dok kisjela sirova nafta ima više od 1% sumpora. Postoje i četiri osnovne kategorije koje se koriste za klasifikaciju sirove nafte:

- Lagana
- Gusta
- Slatka
- Kisjela

Kategorije se zatim kombinuju i koriste za označavanje težine i sadržaja sumpora u sirovoj nafti. Na primjer, možete videti svjetlo-slatku sirovu naftu ili srednje-slatku sirovu naftu. Svi ovi opisi koriste se za definisanje nafte.

Međutim, glavna kategorizacija sirove nafte je zasnovana na lokaciji vodenja iste. Postoje dvije vrste sirove nafte WTI i Brent nafta.

Koja je razlika između WTI i Brent sirove nafte

Brent i WTI (USOIL) su dvije vodeće vrste nafte. Sirova Brent nafta se vadi iz Sjevernog mora, a WTI se vadi u Americi, prvenstveno iz Teksasa. Brent je visoko-kvalitetna nafta koja ima nisku gustinu i nizak sadržaj sumpora. Brent čini oko dvije trećine globalnog tržišta, a nafta proizvedena u drugim djelovima Evrope, Bliskog istoka i Afrike ima drugačiju cijenu i gustinu od Brent-a na osnovu njihovih specifikacija. West Texas Intermediate (WTI) je lagana, slatka sirova nafta.

Koje zemlje su najbogatije naftom?

Poslednjih godina na globalno tržište nafte su značajno uticali: COVID-19, sukob cijena između zemalja koje proizvode naftu, rat između Rusije i Ukrajine, ali i pored ovih prepreka, velike zemlje i dalje imaju veliki uticaj na proizvodnju nafte. Statistički podaci uključeni u ovom tekstu su preuzetni od Uprave za energetske informacije (EIA).

Amerika

Broj jedan na listi najvećih zemalja proizvodača nafte je Amerika.

EIA predviđa da će proizvodnja sirove nafte porasti na 11,91 miliona barela dnevno (bpd) u 2022. i 12,77 miliona barela dnevno u 2023. sa 11,19 miliona barela dnevno u 2021.

To se upoređuje sa 12,29 miliona bpd u 2019.

Agencija je takođe predvidjela da će potrošnja nafte i drugih tečnih goriva porasti sa 19,78 miliona barela dnevno u 2021. na 20,48 miliona barela dnevno u 2022. i 20,80 miliona barela dnevno u 2023. Sjedinjene Američke Države važe za velikog proizvodača jer njihova proizvodnja varira uporedno sa tržišnim cijenama. Teksas vodi kao najveća država po proizvodnji nafte, sa proizvodnjom koja je skoro četiri puta veća od ostalih država.

Zanimljiva činjenica: Trenutno Amerika drži rekord u proizvodnji nafte, sa 16% proizvodnje na globalnom nivou.

Saudijska Arabija

Proizvodnja nafte u Saudijskoj Arabiji dostigla je 8,57 miliona barela dnevno. Ova zemlja posjeduje 17% od svih svjetskih rezervi nafte i najveći je izvoznik iste. Njen sektor nafte i gasa čini oko 50% bruto domaćeg proizvoda. Saudijska Arabija ostvaruje oko 85% prihoda od izvoza nafte.

Kao što je pomenuto, Saudijska Arabija je igrala ključnu ulogu u odluci OPEK-a da ograniči proizvodnju nafte 2020. godine. Odlučila je da smanji proizvodnju za 3,3 miliona barela dnevno kako bi ispunila uslove sporazuma potписанog sa drugim članicama i saveznicima OPEK-a. U toku 2022. godine odnosi ove zemlje sa Amerikom su se pogoršali do te mjere da arapsko kraljevstvo ne želi da poveća proizvodnju nafte kako bi se smanjila rastuća cijena benzina.

Zanimljiva činjenica: Bliskoistočni profit od nafte, korišćen je u stvaranju terorističkih grupa Al-Kaide i Talibana.

Rusija

Prije smanjenja proizvodnje 2020. godine, ruska proizvodnja nafte je nekoliko godina rasla. Oni predviđaju da će ruska nacionalna proizvodnja nafte porasti na 10,7 miliona barela dnevno u trećem kvartalu 2022. Dakle, u 2023. vrlo je moguć pad proizvodnje na 9,3 miliona barela dnevno. Ruske rezerve se nalaze u Zapadnom Sibiru, između planina Urala i Srednje-Sibirske visoravni, kao i u Uralsko-Volžskom regionu, koji se proteže do Kaspijskog mora.

Kao treća po veličini zemlja po proizvodnji nafte, Rusija čini 10% globalne proizvodnje. Kao odgovor na ruski rat u Ukrajini, Kanada, SAD, Velika Britanija i Australija zabranile su uvoz ruske nafte, koja predstavlja oko 13% ruskog izvoza.

Kanada

Sledeća na ovoj listi najvećih zemalja proizvođača nafte je Kanada. Kanada ima kapacitet da poveća izvoz nafte i gasa za do 300.000 barela dnevno (bpd) do kraja 2022.

Skoro sve dokazane kanadske rezerve nafte nalaze se u Alberti, a 97% rezervi nafte je u obliku naftnog pijeska. Izvoz energenata prema Americi predstavlja najveći izvoz Kanade. Međutim, zbog ekonomskih i političkih razloga, Kanada razvija načine za diversifikaciju svojih trgovinskih partnera, sa posebnim fokusom na širenju veza sa tržištima koja su u razvoju, u Aziji.

Kina

Kineski uvoz sirove nafte iznosio je 9,98 miliona barela dnevno, što je 4% manje u odnosu na isti period prošle godine. Kina je najnaseljenija zemlja na svijetu i ima ekonomiju koja se brzo širi, ovi faktori utiču na njenu visoku potražnju za energentima. Kina je najveći potrošač nafte, sa 55% uvoza iz zemalja članica OPEK-a.

Tokom prvih nekoliko mjeseci 2022. godine, kineske rafinerije sirove nafte su smanjivale proizvodnju zbog karantina izazivanih COVID-19 pandemijom.

2. Značaj nafte

Šta su fjučersi sirove nafte?

Naftni fjučersi su finansijski instrumenti koji uključuju sirovu naftu. Fjučers nema inherentnu vrijednost i predstavlja samo ugovor za djelatnost u vezi sa naftom. Pomoću njih, ljudi mogu da trguju, prodaju i kupuju derivate pri čemu vrijednosti/cijene nafte koriste kao osnov ugovora. Ugovori ovog tipa su dio finansijskih tržišta od 1800-ih i pružaju proizvođačima različitih proizvoda korisne alate za vođenje biznisa. Kompanije mogu da koriste fjučerse kako bi distribuirale i umanjile rizik u poslovanju kao i za rešavanje problema sa skladištima nafte tokom dužeg vremenskog perioda.

Najosnovniji naftni finansijski derivat je fjučers (futures) ugovor. Kada ljudi pripreme ugovor, jedna strana se slaže da kupi određenu količinu nafte po datoj cijeni u budućnosti. Drugi oblik je ugovor o opcijama, gdje ljudi imaju opciju da obave kupovinu na određeni datum. Fjučersi omogućavaju ljudima da upravljaju rizikom; na primjer, fjučers (futures) ugovor može pomoći ljudima da izbjegnu privremenu volatilnost cijena nafte i dobiju naftu po garantovanoj cijeni. Opcioni ugovor može da

obezbjeni hedžing, davajući priliku za kupovinu ispod tržišne cijene ili prodaju iznad nje u zavisnosti od strukture ugovora.

Iako su fjučersi prvobitno razvijeni za upotrebu u naftnoj industriji i drugi investitori mogu da trguju njima. U mnogim slučajevima, trgovci koji trguju fjučersima nemaju planove za kupovinu prave imovine. Jedan prosječan investor nema apsolutno nikakav interes za kupovinu tankera punog nafte, ali želi da iskoristi prednosti promjene cijena na tržištu kako bi profitirao na volatilnost naftnih derivata. Investor, prilikom kretanja cijene, želi da ostvari novčanu zaradu i koristi ove fjučerse kao takve, isključivo zbog profitiranja. Ovi ugovori obezbjeđuju mehanizam za ulaganje i trgovinu robom. Ljudi takođe mogu da kupuju i prodaju akcije i obveznice koje je izdala određena naftna kompanija.

Trgovanje fjučersima zahtijeva poznavanje industrije, vještina i sposobnost pravljenja pametnih tržišnih projekcija i odluka. Trgovci se oslanjaju na brojne vrste podataka da bi donosili odluke o ulaganju na tržištu. Vijesti o kapitalnim tržištima mogu pružiti uvid u potencijalne buduće promjene cijena nafte, a trgovci takođe obraćaju pažnju na politička dešavanja, naftnu politiku i pitanja poput potražnje potrošača. Na primjer, ukoliko znamo da potražnja za naftom ima tendenciju rasta tokom ljeta, trgovci mogu u skladu sa tim planirati svoje investicione aktivnosti.

Kako funkcionišu fjučersi?

Trgovci mogu da kupuju i prodaju fjučerse kao što bi to činili i sa drugim finansijskim ugovorima ili instrumentima. Fjučersi su podvrsta energetskih derivata koji pored nafte uključuju električnu energiju i prirodni gas.

Zbog teškoće predviđanja promjena tržišne vrijednosti, derivati su napredan i rizičan oblik trgovanja kojim se uglavnom bave samo kompanije, specijalni fondovi ili stručni investitori i trgovci. Postoje od 1800-ih, naftni derivati su prvobitno stvoreni da ih koristi isključivo naftna industrija, ali su se od tada otvorili za spoljne investitore. Iako naftni derivati nemaju suštinsku vrijednost i investitori nisu zainteresovani za pravu naftu koju kupuju, oni se mogu koristiti za olakšavanje trgovine robom.

Zanimljiva činjenica:

Nafta je glavni oslonac komercijalne proizvodnje.

Koja je praktična upotreba nafte?

Iako je glavna upotreba nafte u obliku goriva, nafta i prirodni gas se često koriste za proizvodnju električne energije. U ovom dijelu prikazujemo mnoge druge upotrebe nafte u našem svakodnevnom životu.

Vozila: Kada razmišljamo o nafti, odmah pomislimo na gorivo koje se koristi da bi naši automobili radili. Međutim, nafta se nalazi i u ostalim djelovima automobila, uključujući automobilska sjedišta, gume i braničke.

Gradnja: Nafta i gas su neophodni za građevinske materijale kao što su farba, šindre, asfalt i cijevi. Štaviše, korišćenje proizvoda dobijenih od nafte omogućava bezbjednije radno okruženje za građevinske radnike, obezbjeđujući im zaštitne kape, zaštitne naočare i drugu opremu. Oni takođe omogućavaju trajnije projekte, uz upotrebu zaštitnih premaza i hidroizolacije.

Odjeća: Najčešće proizvedena vlakna su na bazi nafte, kao što su najlon, poliester, akril i spandeks. Tkanine i materijali napravljeni od nafte drže nas suvim u raznim vremenskim prilikama.

Modni dodaci: Mnogi svakodnevni modni dodaci su izvedeni od različite plastike, kao što su torbe, naočare za sunce, navlake za telefone, nakit i mnogi drugi. Sve ovo dolazi od nafte.

Goriva: Goriva su neophodna u našim životima. Ona nam omogućavaju da kuvamo hranu, da se grijemo ili hladimo i omogućavaju brzi kopneni, morski i vazdušni transport.

Domaćinstvo: Možda to ne shvatamo, ali u našim domovima smo okruženi proizvodima koji sadrže derivate nafte i gasa, uključujući alate za kuvanje, kućne aparate i proizvode za čišćenje.

Kozmetika: Postoje kozmetički proizvodi koji se dobijaju od nafte, kao što su lakovi za nokte, parfemi, šminke i farbe za kosu. Takođe i proizvodi za ličnu higijenu kao što su sapun, četkice za zube i šamponi.

Medicina: Većina medicinske opreme koja se danas koristi, od koje su mnogi uređaji za spašavanje života, napravljena je od nafte. Ne samo da su srčani zalisci i vještački udovi napravljeni od nafte, već i veliki dio proizvoda za čišćenje i bezbjednost koje medicinsko osoblje koristi. Aspirini i drugi farmaceutski proizvodi takođe sadrže naftu.

Nameštaj: Većina našeg namještaja ima neke komponente dobijene od nafte. Ovo važi za bilo koji sintetički namještaj, kao i namještaj koji sadrži uljnu završnu obradu.

Elektronika: Većina elektronike, od televizora do računara i mobilnih telefona, sadrži plastiku. Elektronika je sada neophodna u našem svakodnevnom životu, a nafta i gas igraju centralnu ulogu njihovoj izradi.

Kancelarija: Naši kancelarijski prostori su ispunjeni materijalima dobijenim od nafte koji nam pomažu u svakodnevnom radu i omogućavaju nam da stvaramo najbolje proizvode: sva elektronika, većina namještaja, pa čak i mastilo za štampače sadrže naftu.

Igračke: Mnoge igračke sa kojima se djeca igraju napravljene su od plastike na bazi nafte. Lego kocke, lutke, frizbiji, bojice i markeri i baloni su napravljeni od ili sa plastičnim komponentama, i mnogi drugi predmeti kao što su autosjedišta ili kolica.

Poljoprivreda: Da bi poljoprivredna industrija funkcionsala nesmetano, koristi razna đubriva, herbicide i insekticide za zaštitu proizvoda od

Poljoprivreda: Da bi poljoprivredna industrija funkcijonisala nesmetano, koristi razna đubriva, herbicide i insekticide za zaštitu proizvoda od invazivnih biljaka ili insekata. Mnogi od ovih proizvoda na neki način sadrže naftu.

Ljudi i nafta

Zanimljiva činjenica:

Za sirovu naftu ne postoji tačka zamrzavanja.

Kao što smo napomenuli u prethodnom dijelu, nafta je glavna komponenta moderne civilizacije. U zemljama u razvoju, pristup energentima može osnažiti građane i dovesti do većeg kvaliteta života. Nafta obezbeđuje gorivo za transport, dio je mnogih hemikalija i lijekova i koristi se za izradu srčanih zalizaka, kontaktnih sočiva i zavoja. Rezerve nafte privlače vanjske investicije i važne su za unapređenje ukupne ekonomije zemalja.

Međutim, pristup nafti kod zemalja u razvoju, takođe može uticati na odnos moći između vlade i njenog naroda. U nekim zemljama, pristup nafti može dovesti do toga da vlade budu manje demokratske – situacija koja se zove „petrodiktatura“. Rusija, Nigerija i Iran su optuženi da imaju petro-autoritarne režime.

Hoćemo li ikada ostati bez nafte?

Vrhunac nafte

Nafta je neobnovljiv resurs, a svjetske rezerve nafte neće uvijek biti dovoljne da pokriju svjetsku potražnju za naftom. Vrhunac nafte je tačka kada naftna industrija izvlači maksimalnu količinu nafte. Nakon ovog vrhunca, proizvodnja nafte će se samo smanjiti i zaustaviti. Dolazi do pada proizvodnje i porasta troškova za preostalo snabdijevanje.

Mjerenje vrhunca nafte, koristi odnos rezervi i proizvodnje (RPR). Ovaj odnos poredi količinu dokazanih rezervi nafte sa trenutnom stopom ekstrakcije. Odnos rezervi i proizvodnje izražen je u godinama. RPR je drugačiji za svaku naftnu platformu i svako područje proizvodnje nafte.

Regioni za proizvodnju nafte koji su takođe veliki potrošači nafte imaju niži RPR od proizvođača nafte sa niskim nivoom potrošnje.

Prema informacijama u jednom industrijskom izveštaju, Amerika ima RPR od oko 9 godina. Iranska zemlja u razvoju, bogata naftom, koja ima mnogo nižu stopu potrošnje, ima RPR od više od 80 godina.

Nemoguće je znati tačnu godinu vrhunca (nestašice) nafte. Neki geolozi tvrde da je već vrhunac dostignut, dok drugi tvrde da naftne rezerve mogu trajati decenijama. Mnogi geolozi procenjuju da bi vrhunac nafte mogao biti dostignut u roku od 20 godina.

Naftne alternative

Pojedinci, industrije i organizacije su sve više zabrinuti zbog nivoa vrhunca nafte i ekoloških posledica vodenja iste. U nekim oblastima se razvijaju alternative za naftu, a vlade i organizacije podstiču građane da promijene svoje navike kako se ne bismo toliko oslanjali na naftu.

Bioasfalti, na primjer, su asfalti napravljeni od obnovljivih izvora kao što su melasa, šećer, kukuruz, krompirov skrob ili čak nusproizvodi naftnih procesa. Iako predstavljaju netoksičnu alternativu bitumenu, bioasfalti zahtjevaju ogromne prinose usjeva, što opterećuje poljoprivrednu industriju.

Alge su takođe potencijalno ogroman izvor energije. Nafta koja dolazi iz algi (tzv. „zelena sirova nafta“) može se pretvoriti u biogorivo. Alge rastu izuzetno brzo. Oko 38.849 kvadratnih kilometara (15.000 kvadratnih milja) algi - manje od polovine veličine američke države Mejn - bi obezbjedilo dovoljno biogoriva da zamjeni sve američke potrebe za naftom. Alge apsorbuju zagadenje, oslobođaju kiseonik i ne zahtijevaju slatku vodu.

Švedska je postavila kao prioritet da drastično smanji svoju zavisnost od nafte i drugih fosilnih goriva do 2023. godine. Stručnjaci u poljoprivredi, nauci, industriji, šumarstvu i energetici udružili su se da razviju izvore održive energije, uključujući geotermalne toplotne pumpe, vjetroparkove, solarnu energiju i domaća biogoriva za hibridna vozila. Promjene u društvenim navikama, kao što su veće korištenje javnog prevoza i video-konferencija za preduzeća, takođe su dio plana za smanjenje upotrebe nafte.

3. Cijena nafte

Koji su glavni faktori koji utiču na cijenu nafte?

Kao i za bilo koju drugu vrstu dobra, robe ili usluge, zakon ponude i tražnje u velikoj mjeri reguliše i cijene nafte. Osim toga, cijene nafte su takođe pod velikim uticajem trgovaca koji licitiraju za fjučers ugovore o nafti na tržištu roba. Sa fjučers ugovorima i naftnim derivatima se svakodnevno trguje, što utiče na cijenu nafte. Fjučers ugovori o nafti su sporazumi o kupovini ili prodaji nafte na određeni datum u budućnosti po dogovorenoj cijeni. Naftni derivati su hartije od vrijednosti zasnovane na osnovnoj cijeni nafte, kojima se trguje na berzi. Ovo uzrokuje da se cijena nafte svakodnevno mijenja jer sve zavisi od toga kako se trgovalo tog dana.

Ako razmišljate o trgovini naftom ili naftnim derivatima, od velike koristi će vam biti da razumijete koji faktori utiču na cijenu nafte i kako trgovci, vlade i potrošači utiču na nju.

Pogledajmo ključne faktore koji utiču na ove pokretače i kako oni utiču na cijenu nafte.

Zanimljiva činjenica:

U svom polučvrstom obliku, nafta se naziva bitumen i može se naći u kartanskom pijesku.

Faktori ponude

Ponuda utiče na cijenu. Obično se drži nešto ispod tražnje za oko milion barela dnevno. OPEK, Organizacija zemalja izvoznica nafte, je kartel sastavljen od 14 zemalja koje izvoze naftu. Kartel u ovom slučaju znači da su se zemlje unutar OPEK-a udružile da regulišu cijenu nafte kontrolisanjem snabdijevanja.

OPEK je to uradio jer iako je nafta ograničen resurs, mnoge zemlje imaju pristup sopstvenim naftnim poljima i sredstvima za proizvodnju. Kao takav, formiran je da bi se zaštitio od dostizanja minimalnih cijena, što bi dovelo do brzog iscrpljivanja rezervi ovih zemalja. Stoga je ova organizacija formirana da reguliše proizvodnju nafte putem kvota, što osigurava da članovi dobiju dobru cijenu za svoju naftu čak i ako to znači da će proizvoditi manje u kratkom roku. U 2018. godini, zemlje članice su se složile da ograniče proizvodnju na oko 39 miliona barela sirove nafte dnevno, više od trećine globalne dnevne proizvodnje sirove nafte.

OPEK je imao značajan uticaj na cijenu i snabdevanje naftom. Ovo je dokazano 1973. godine, kada je takozvana „naftna kriza“ dovela do skoro

četvorostrukog povećanja globalnih cijena sirove nafte, pošto je OPEK ograničio snabdevanje brojnim zemljama. Nedavno je, međutim, OPEK upozorio da bi tržište nafte moglo da ide ka suficitu kao rezultat ekspanzije američke industrije frakinga. Ova ekspanzija je dovela do opadanja uticaja OPEK-a u poslednjoj deceniji.

Iako nije zvanična članica, Rusija radi sa kartelom na određivanju količine nafte koja će doći na tržište od sredine prošle decenije. Rusija trenutno sarađuje sa OPEK-om kao nečlanica. Ona je pristala da ograniči proizvodnju nekoliko puta poslednjih godina, poslednji put i drastično za ukupno 9,7 miliona barela dnevno (bpd) u maju 2020. Ovi sporazumi o smanjenju proizvodnje sa zemljama koje nisu članice OPEK-a se generalno nazivaju OPEK+.

Kada je pandemija počela i vlade uvele karantine širom svijeta, potražnja za naftom je doživjela ogroman udarac. Zalihe su postale naduvene. Uvođenjem istorijskog smanjenja proizvodnje, zemlje OPEK+ pokušale su da iscrpe rekordno povećanje zaliha i dovedu ih u skladu sa ili ispod njihovog petogodišnjeg prosjeka prije pandemije (2015-2019).

Zemlje koje nisu članice OPEK-a koje proizvode naftu

Snabdijevanje su istorijski određivale zemlje koje su dio OPEK-a. Ali sada, Sjedinjene Države igraju veću ulogu u snabdijevanju zahvaljujući rastućoj proizvodnji. Pored SAD, najveći proizvođači nafte su Kanada i Kina. Što se tiče pojedinačnih zemalja proizvođača nafte, SAD su svjetski lider sa 11 miliona barela dnevno proizvedenih u 2022.

Tu je i OECD, Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj, čije članice proizvode oko 24 miliona barela dnevno. U cjelini, zemlje koje nisu članice OPEK-a proizvode negdje oko 53 miliona barela sirove nafte dnevno.

Ako velike zemlje koje proizvode naftu ispumpaju mnogo sirove nafte, ponuda će biti visoka.

Da bismo razumjeli koliko ponuda utiče na cijenu, pogledajmo primjer onoga što se dogodilo 2014.

Saudijska Arabija je donijela odluku da neće smanjiti proizvodnju, već će nastaviti da proizvodi na rekordno visokom nivou. U isto vrijeme, desila se veoma snažna proizvodnja iz Sjedinjenih Država i drugih proiz-

vodača širom svijeta. Cijene nafte su naglo pale pošto su proizvodači pumpali više nego što je svijet mogao da potroši. OPEK je u velikoj meri okrivljen za slobodan pad cijena nafte jer je odbio da smanji svoju proizvodnju. Ali OPEK je rekao da su američki bušači krivi za previše pumpanja i da bi prvo trebalo da smanje svoju proizvodnju. Ovo je evidentan primjer kako neravnoteža ponude i potražnje utiče na cijenu nafte.

Godine 1973. arapske članice OPEK-a uvele su embargo protiv Sjedinjenih Država kao meru odmazde za američku podršku Izraelu tokom rata Jom Kipur. Nakon embarga, snabdijevanje naftom u SAD je bilo toliko oskudno, a potražnja tako visoka, da je cijena sirove nafte dovela do te mjere da su benzinske pumpe počele da racionišu benzin.

Dok globalni rast igra glavnu ulogu u određivanju cijena nafte, dinamika snabdevanja na koju utiču politički razvoji, kao i tehnološke inovacije u eksploraciji sirove nafte i alternativnim izvorima energije takođe su važni faktori tržišta nafte. Sada smo u istinski globalnoj ekonomiji i ono što se dešava u jednoj zemlji može uticati na sve druge.

Zanimljiva činjenica:

Jedan od razloga trenutnog uspjeha nafte kao energetskog goriva povezan je sa njenom relativnom lakoćom transporta u poređenju sa prethodno korišćenim izvorima poput životinja, drveta i uglja.

Spoljni šokovi

Događaji koje ekonomija ne može objasniti ili kontrolisati, kao što su prirodne katastrofe, rat i geopolitička nestabilnost, mogu uticati na cijenu nafte.

Pošto snabdijevanje određuju velike zemlje koje proizvode naftu, tenzije sa jednom od tih nacija mogu izazvati velike probleme. Dakle, ako dođe do rata ili sukoba u regionu koji proizvodi naftu, zalihe sirove nafte mogu izgledati ugrožene, a to bi na kraju moglo da promijeni cijenu nafte. U bilo kom regionu koji proizvodi naftu u svijetu gdje postoje sukobi, snabdijevanje bi moglo biti potencijalno prekinuto. Ne mora biti stvarnog poremećaja u snabdijevanju, samo percepcija da će do toga doći, dovodi do toga da trgovci reaguju na tržištu, što dalje utiče na cijenu.

Geopolitika je tradicionalno važan faktor cijene nafte

Naročito kada bi se razbuktale situacije na Bliskom istoku ili u drugim regionima svijeta bogatim naftom. Ako bi došlo do sukoba, vidjeli biste porast cijene nafte kao rezultat, samo zbog rizika od prekida snabdijevanja ili prekida u putevima distribucije, kao što su kanali ili cjevovodi ili radnici koji protestuju.

Samo se sjetite Zalivskog rata 1991. Proizvodnja nafte je opala, što je dovelo do rasta cijena.

A 2003. godine cijene nafte su porasle nakon što su SAD napale Irak. Ta bliskoistočna država proizvodi mnogo nafte, a sa nestabilnošću u regionu, ljudi nisu odmah bili sigurni šta će se desiti sa snabdijevanjem.

Najbliži primjer za to je rat u Ukrajini koji je u toku, koji je pokrenuo čitav niz odluka i događaja, koji su u velikoj mjeri uticali na konačnu cijenu nafte. Kao treći po veličini svjetski proizvodač nafte (i drugi najveći izvoznik sirove nafte), Rusija snabdijeva skoro šestinu globalne ponude. Dominacija Rusije posebno je očigledna u Evropi, gdje ona snabdijeva više od 20% nafte na kontinentu. Nekoliko zemalja u Evropi, uključujući Austriju, Finsku, Poljsku, Slovačku i Mađarsku, zavise od Rusije za 50% do 100% svog uvoza nafte. Sa nedavnom invazijom na Ukrajinu, zavisnost Evrope od ruske nafte i gasa predstavlja potencijalnu egzistencijalnu krizu. Iako sankcije za ograničenje nafte još nisu donesene, Evropska

unija (EU) kaže da će zabraniti sav uvoz nafte dovezene morem iz Rusije do kraja 2022. SAD su već zabranile uvoz ruske nafte ranije ove godine.

Što se tiče prirodnih katastrofa, najveća se dogodila kada je uragan Katrina 2005. pogodioistočnu obalu Amerike, i pritom oštetio vitalne linije za snabdijevanje naftom, izazvavši naftnu krizu u Americi. Kao rezultat toga, između 29. avgusta i 5. septembra 2005. godine, cijene goriva su porasle za više od pola dolara u nekim djelovima zemlje.

To je potom pogoršala medijska pomama u kojoj se govorilo da će uskoro nestati zaliha goriva, što je dovelo do formiranja redova na benzinskim stanicama. Nestašice su bile toliko ozbiljne da je predsednik Džordž V. Buš pustio 30 miliona galona goriva iz američkih strateških rezervi u pokušaju da spreči dalju eskalaciju cijena goriva.

Iy ovog vidimo da ponuda i tražnja imaju veze sa količinom nafte koja je dostupna.

Faktori tražnje

Kao i kod svake robe, još jedan važan faktor koji diktira cijenu je tražnja. Svjetska tražnja za sirovom naftom je oko 90 miliona barela dnevno. Mnoge zemlje imaju subvencije za gorivo za svoje stanovnike. Slijede faktori koji utiču na izglede za potražnju.

Američko vrijeme

Lož ulje je rafinirani destilat sirove nafte. Oko 5,7 miliona domaćinstava u SAD koristi lož ulje za grijanje prostora, što severoistočni deo SAD čini najvećim potrošačem lož ulja u svijetu. Hladno vrijeme u ovom regionu može biti znak povećane potražnje lož ulja. Međutim, broj kuća koje koriste lož ulje je u opadanju, jer većina novih domova koristi prirodni gas ili struju za grijanje.

Globalni ekonomski učinak

Energija upravlja ekonomijom. Dakle, ekonomski faktori svih vrsta su pokazatelj potrošnje energije, odnosno perspektiva potrošnje. Sada smo u istinski globalnoj ekonomiji i ono što se dešava u jednoj zemlji može uticati na sve druge.

Glavni pokretači tražnje za naftom su SAD, Evropa i Kina. Zajedno, ove tri zemlje troše oko 45 miliona barela sirove nafte dnevno. Snaga njihovih ekonomija i globalni ekonomski učinak mogu značajno uticati na cijenu nafte.

Finansijski krah 2008. godine, na primjer, doveo je do usporavanja industrije, što je zauzvrat smanjilo potrebu za naftom. Bez sličnog pada ponude nafte, cijena nafte brent pala je za preko 100 dolara u periodu od pet mjeseci.

Međutim, kada se industrija oporavi, što često čini, cijena nafte će početi da se oporavlja. Na primjer, cijene nafte su se vratile na preko 100 dolara po barelu tri godine nakon kraha 2008. Odatle su cijene nafte ostale iznad 85 dolara do avgusta 2014. Trenutno svijet troši oko 98 miliona barela sirove nafte dnevno. Spekuliše se da li će potražnja za naftom ostati ovako visoka u narednim godinama, dijelom zbog razvoja obnovljivih izvora energije.

Obnovljiva energija

Povećana svijest o prednostima obnovljivih izvora energije poput sunca i vjetra mogla bi da dovede do pada svjetske zavisnosti od nafte. Elektični automobili su takođe odgovorni, kao i obećanja raznih vlada da će zabraniti proizvodnju novih automobila na benzin i dizel u godinama koje dolaze.

Ovo bi moglo dovesti do pada cijena nafte jer bi ponuda mogla ostati visoka. Međutim, u slučaju slabljenja tražnje, takođe je vjerovatno da će OPEK i drugi djelovi svijeta koji proizvode naftu smanjiti svoju ponudu kako bi održali cijene na profitabilnom nivou.

Trgovci koji posluju na tržištu nafte treba da paze na razvoj i sve veću popularnost alternativnih izvora energije kako bi osigurali da trguju u skladu sa industrijskim trendovima.

Izvještaji

Neki od najvažnijih izvještaja koje je objavio OPEK su:

Mjesečni izveštaj: Ovaj izveštaj pokriva glavna pitanja koja utiču na sv-

jetsko tržište nafte i daje izglede za razvoj tržišta sirove nafte za narednu godinu.

Godišnji izvještaj: Ovaj izvještaj sadrži učinak pojedinačnih članica OPEK-a, kao i tržišta nafte izvan OPEK-a, kako bi pružio sveobuhvatan pogled na međunarodno stanje. Takođe može da sadrži izglede i smjernice o budućim nivoima proizvodnje zemalja OPEK-a.

Procjene OPEK-a za svjetsku naftu: Ovo su dugoročne procjene s obzirom na sve varijable koje će oblikovati globalnu ponudu i potražnju u naredne dvije decenije. Stanovništvo i privredni rast, prelazak na alternativne izvore energije, ulaganja u istraživanja i promjene u pre-rađivačkoj industriji samo su neke od tema koje se razmatraju.

OPEK takođe održava sastanke svake dvije godine kada odluče da odrede proizvodne kvote koje utiču na globalnu ponudu nafte i njenu cijenu. OPEK često radi sa drugim velikim proizvođačima koji nisu članovi OPEK-a, posebno sa Rusijom, kako bi pomogao u stvaranju šireg konzenzusa o proizvodnji.

Snaga američkog dolara

Sirova nafta na globalnom tržištu se trguje u američkim dolarima. Nakon konferencije u Breton Vudsu 1944. godine, američki dolar je bio vezan za cijenu zlata, a svaka druga valuta je bila vezana za dolar. Kao rezultat toga, dolar je postao svjetska rezervna valuta, a nafta se kupovala i prodavala u američkim dolarima. Iako su SAD ukinule zlatni standard 1971. godine, nafta se i dalje mijenja u američkim dolarima.

To znači da vrijednost dolara ima veliki uticaj na cijenu nafte. Fluktuacije u ovoj valuti mogu uticati na smjer cijena nafte. Ako dolar postane jači, na primjer, cijena nafte će imati tendenciju pada – barem nominalno – pod pretpostavkom da svi ostali faktori ostanu konstantni. Tendenciju da prodaju svoje fjučers ugovore i ulaze u druge instrumente. To može dovesti do nižih cijena. U stvari, iako se to ne dešava 100% vremena, postoji jaka, ali inverzna korelacija između cijene sirove nafte i USD.

Nasuprot tome, ako je dolar slab, onda će cijene sirove nafte imati tendenciju rasta. To je zato što su dio investitora u fjučerse sirove nafte, strani investitori. Kako njihova domaća valuta varira u odnosu na dolar, njihova kupovna moć se menja.

Na primjer, investitor iz Velike Britanije može kupiti više fjučers ugovora za sirovu naftu nego američki investitor kada GBP ima veću vrijednost od USD. Ovaj prliv stranog kapitala ima tendenciju da podigne cijenu sirove nafte.

Tokom perioda snažnog američkog dolara, strani investitori imaju ten

Zanimljiva činjenica:

Katastrofa Deepwater Horizon 2011 je najveće svjetsko izlivanje nafte u 2010 godini, pa sve do danas.

Trgovci kao faktor koji utiče na cijene nafte

Trgovci su glavni faktori koji utiču na cijene nafte. Sve je to međusobno povezano. Trejderi donose odluke na osnovu gore navedenih faktora, koji potom utiču na cijenu nafte.

Šta uzrokuje fluktuaciju cijene sirove nafte i čega trgovci treba da budu svjesni kada upravljuju pozicijama u ovoj promjenljivoj robi?

Cijene nafte su pod velikim uticajem trgovaca koji licitiraju za fjučers ugovore o nafti na tržištu roba na osnovu njihovih percepcija buduće ponude i potražnje za naftom. Fjučers ugovorima i naftnim derivatima se svakodnevno trguje, što utiče na cijenu nafte. Ovo uzrokuje da se cijena nafte svakodnevno mijenja jer sve zavisi od toga kako se trgovalo tog dana.

Trgovci zasnivaju svoje ponude na percepciji ponude i potražnje. Drugi subjekti, kao što su vlade i OPEK, mogu uticati na odluke trgovaca tako što će uticati na trgovinu ili prilagođavanjem količine proizvedene i uskladištene nafte.

Američkom robom se trguje više od 150 godina. Trgovci moraju biti registrovani kod Komisije za trgovinu robnim fjučersima (CFTC), koja reguliše trgovinu robom od 1920-ih.

Trgovci robom se dijele u dvije kategorije: hedžeri i špekulantи.

Hedžeri su predstavnici kompanija koje proizvode ili konzumiraju naftu. Hedžing im omogućava da znaju cijenu nafte i mogu da je planiraju finansijski. Ugovori određuju cijenu za kupca i prodavca, smanjujući rizik za njihove kompanije kada cijene rastu ili padaju.

Trgovci u drugoj kategoriji su špekulantи. Jedini motiv im je da zarade na promjenama cijene nafte. Fjučers špekulantи su uglavnom oni koji su zainteresovani za naftne derivate, trgujući na malim rastućim promjenama cijena.

4. Kako trgovati CFD naftom?

Robe kao što su: zlato, platina, srebro, nafta, žitarice su takođe neophodan i važan dio njihovog portfolija. Na tržištu kapitala, ovi instrumenti nude veću sigurnost, posebno u vremenima kada su tržišta nestabilna.

Tržište roba je jedno od najstarijih finansijskih tržišta, u osnovi drevno. Trgovanje robom ima dužu istoriju od trgovanja akcijama i obveznicama. U prošlosti su trgovinu ovom robom obavljali samo profesionalni trgovci, za to je bio potreban novac, vrijeme i stručnost.

Trgovanje CFD robom zapravo ne znači da ih trgovci posjeduju. CFD robe omogućavaju investitorima da spekuliraju o kretanju cijena, a prednost je u tome što za trgovanje koristi leveridž, gde je trgovac u mogućnosti da koristi manje kapitala da bi dobio veću izloženost osnovnom instrumentu, povećavajući potencijal za profit, kao i gubitke.

Ovdje ćemo se fokusirati na trgovinu CFD naftom.

5 koraka do trgovanja naftom.

Korak 1: Kreirajte nalog za trgovanje.

Moraćete da napravite nalog kod brokerske kuće.

Da biste kreirali nalog, morate svojoj brokerskoj kući da pružite lične identifikacione podatke. Neke uobičajene informacije koje je potrebno navesti prilikom podešavanja naloga uključuju vašu adresu i datum rođenja, izvor sredstava, kao i svrhu trgovanja.

Korak 2: Uplatite sredstva na svoj račun

Kada se prijavite kod brokerske kuće, moraćete da uplatite sredstva koja ćete koristiti za trgovinu. Većina brokerskih kuća nudi bankovno finansiranje putem platnih kartica i bankovnih transfera.

Korak 3: Odaberite strategiju

Postoji mnoštvo indikatora za trgovanje koje možete izabrati, a većina trgovaca uzima u obzir više faktora prilikom kupovine i prodaje nafte. Ako ste novi u trgovaju, možda biste željeli da pogledate stranicu Akademije Limit Prime da biste započeli.

Korak 4: Izaberite naftu kao svoju investiciju

U slučaju trgovanja naftom, svoj kapital biste morali da uložite u sirovu naftu BRENT ili USOIL.

Korak 5: Započnite trgovanje

Preuzmite platformu za trgovanje i počnite da trgujete.

Trgovina energijom uključuje sredstva poput nafte i prirodnog gasa. Najtrgovana je sirova nafta. Njena cijena takođe određuje cijenu benzina i prirodnog gasa i omiljena je vrsta nafte među sving i dnevnim trgovcima. Tražnja je uglavnom najveća tokom ljetnjih i zimskih mjeseci, ali iz različitih razloga. Tokom ljeta, pojačana vožnja povećava tražnju za sirovom naftom i uzrokuje rast cijena. Tokom zime, veća tražnja za lož-uljem dovodi do povećanja cijena.

Primjer trgovanja CFD-om: USOILc/USD. Recimo da ste zainteresovani za trgovanje USOILc i odlučite da otvorite kratku (short/sell) CFD trgovinu prodajom USOILc u odnosu na američki dolar (USOILc /USD). Trenutna cijena prodaje/kupovine (ask/bid) je 94,76 / 94,81 USD po barelu.

Vjerujete da će vrijednost USOILc pasti u odnosu na američki dolar i stoga otvarate CFD poziciju na prodaju, prodajući 50 jedinica po cijeni od 94,76\$ po barelu.

Ovo je ekvivalentno prodaji 50 barela nafte, tako da ćete dobiti ili izgubiti 50 dolara za svaku promjenu vrijednosti USOILc od 1 dolara.

Profitabilna trgovina

Na primjer: Ako vrijednost USOILc padne u odnosu na američki dolar, tako da su cijene 92,70/ 92,76\$. Odlučujete da profitirate i da zatvorite svoju poziciju, tako što ćete kupiti 50 jedinica nafte po cijeni od 92,76\$. Cijena se pomjerila za 2\$ u vašu korist, tako da je vaš profit od trgovine 100 USD (50 Ks 1 USD).

Trgovina sa gubitkom

Vrijednost USOILc raste u odnosu na američki dolar i nova cijena je 95,70/95,76\$. Odlučujete da zatvorite svoju poziciju 50 jedinica nafte na 95,76 da biste spriječili bilo kakve dalje gubitke.

Cijena je porasla za 1\$ u odnosu na vašu inicijalnu otvorenu poziciju i stoga je vaš gubitak pri trgovanim naftom -50 USD (50 Ks 1 USD).

Koliko vam je novca potrebno da počnete da trgujete naftom?

Količina novca potrebna za početak trgovanja naftom zavisiće od vaših ciljeva, naftnih proizvoda kojima želite da trgujete i da li želite da trgujete koristeći leveridž.

Pored veoma konkurentnih spredova, mi obezbeđujemo dobre uslove trgovanja, tako što ne naplaćujemo brokerske naknade i provizije. Ovo smanjuje barijere za ulazak u smislu iznosa kapitala koji vam je potreban da biste započeli trgovanje. To znači da možete početi sa samo 100 Eur.

Kada sa nama trgujete CFD-ovima na naftu, margina iznosi samo 10%, što vam omogućava da iskoristite prednost leveridža i koristite malu količinu kapitala da biste stekli punu izloženost trgovini. Imajte na umu da dok leveridž nudi potencijal za velike profite, on takođe može povećati rizik od gubitaka.

Zanimljiva činjenica:

Prerada nafte je postupak razdvajanja različitih delova sirove nafte u razne naftne proizvode.

Prednosti i nedostaci trgovanja CFD naftom

Prednosti

Budući da je jedan od najpopularnijih svjetskih načina trgovanja i investiranja, postoji niz prednosti u trgovaju CFD sirovom naftom. Hajde da vidimo koje su to prednosti.

Margin trading. Trgovanje sa marginom je nešto jedinstveno kada je u pitanju trgovanje CFD naftom i drugih roba. Platforme za maržnu trgovinu mogu da omoguće leveridž pri vašim trgovinama, što znači da će pri svakom trgovaju ili transkaciji koju otvorite, na ovaj način dobiti dodatna sredstva.

Hajde da objasnimo šta ovo znači. Zamislite da ste upravo otvorili poziciju sa 1000 dolara i trgujete američkom naftom preko pozicije kupovine, to znači da ste kupili 10 barela nafte po cijeni od 100 dolara po barelu. Recimo da američka nafta raste za oko 20%, uz novu cijenu od 20 dolara po barelu. Dobili biste 1200 dolara, a profitirali biste 200 dolara u ovoj situaciji.

U slučaju CFD trgovanja, trgovali biste sa leveridžom. Recimo da je maksimalni leveridž 1:10. To znači da se vaša pozicija od 1000 dolara pretvara u poziciju od 10000 dolara. U istom scenariju iz prethodnog primjera, gdje američka nafta raste za 20%, dobijate 12000 USD (10 barela nafte*20%*100USD), umjesto gore navedenih 12000 USD (10 barela nafta00 USD) bez leveridža.

Volatilnost. Promjenljivost (velika kretanja cijena) cijena nafte je vjerojatno najpoznatija osobina trgovine WTI i Brent sirovom naftom. Cijena nafte ima tendenciju da se kreće gore-dolje uz značajne promjene. Kretanje cijena nudi potencijal trgovcima da kapitalizuju ova kretanja kroz trgovinu unutar dana, trgovanje unutar nedelje ili swing trgovanjem.

Inflacija. Inflacija je strašna riječ za ljude koji kupuju robu fizički. Međutim, ako ste CFD trgovac, inflacija bi vam mogla biti najbolji prijatelj. Inflacija jednostavno znači povećanje cijena robe. Dakle, ako držite robu čija cijena raste, vrijednost vašeg portfolia će takođe porasti. Ovo osigurava da vaša kupovna moć ostane ista čak i ako je stopa inflacije na rekordnom vrhuncu.

Likvidnost. Ulaganja u robu trgovanjem sa leveridžom/polugom su 100% likvidna jer ih možete prodati bilo kada. Kao i akcije, robu je lako kupiti i lako prodati. Dakle, CFD roba može biti siguran put kada želite bolje upravljanje svojim sredstvima.

Sada kada znate prednosti trgovine naftom, hajde da vidimo koji su nedostaci trgovine istom.

Nedostaci

Veoma zavisi od geopolitičkih i ekonomskih faktora. Cijene nafte zavise od različitih ekonomskih i geopolitičkih faktora. Na primjer, ako se proizvodnja sirove nafte poveća, cijena robe će pasti i obrnuto. Takođe, tokom vrhunca pandemije COVID-19, cijene sirove nafte su pale na nivoje rijetko vidjene. Stoga je, kao trgovac naftom, ključno da budete više informisani o globalnim političkim vijestima i da procjenjujete različite makroekonomske podatke.

Vlasništvo. Kada trgujemo naftom preko CFD-a, mi zapravo ne dolazimo u fizički posjed prave nafte, kao što je pomenuto na početku. Jednostavno pogaćamo cijenu na platformi koja će nas nagraditi ako smo u pravu. Stoga, ako trgujete bilo kojom vrstom robe putem CFD-a, uključujući naftu, nećete moći da trgujete na način koji utiče na tržište.

5. Savjeti i strategije za trgovinu naftom

Poznavanje trgovine naftom zahtjeva od trgovca da prati sve faktore. Dakle, ako ste zainteresovani za trgovinu naftom, trebalo bi da obratite pažnju na faktore uključujući sastanke OPEC-a i vijesti u vezi sa mogućim padom globalnog snabdevanja naftom, kao što je bilo koji zakon koji bi mogao uticati na industriju frakinga (jedan od načina eksploracije nafte) ili poboljšati sektor obnovljive energije.

Zapamtite, nafta je vjerojatno jedno od najnestabilnijih tržišta na svijetu. Njena cijena je u velikoj mjeri vezana za politiku i odluke koje donose svjetski lideri i vlade, a to je posebno tačno u ovom trenutku kada je budućnost industrije tako neizvjesna.

Praćenje ovoga će vam pomoći da uvećate povrat i ostvarite pozitivan povraćaj na svoju investiciju.

Koje su najbolje strategije za korišćenje?

Važno je izgraditi čvrstu strategiju trgovanja prije trgovine sirovom naftom.

Evo četiri najbolje strategije trgovine sirovom naftom.

1. „Kupite i držite“ trgovinsku strategiju

U trgovini sirovom naftom, ‘kupi i drži’ je verovatno najbolja i najčešće korišćena strategija trgovanja. Trgovci analiziraju faktore tražnje i ponude i zauzimaju izračunate pozicije. Ako se njihovo predviđanje obistini, trgovci zatvaraju svoju poziciju da bi ostvarili profit.

2. Tehnička analiza kao strategija trgovanja

Trgovci sirovom naftom zasnivaju svoje investicione odluke na tehničkim indikatorima kao što su svijećnjaci, trakasti grafikoni i obim trgovine. Ovi tehnički indikatori pomažu trgovcima da predvide buduće kretanje cijena sirove nafte. Tehnička analiza u trgovini sirovom naftom pomaže trgovcima da analiziraju pravo vrijeme za kupovinu i prodaju prema formiranoj svijeći.

3. Sving Trading Strategija

Strategija sving trgovanja uključuje kupovinu i držanje robe u kratkom vremenskom periodu. Može se kretati od nekoliko minuta do tri ili četiri dana. Trgovci sirovom naftom se oslanjaju na kratkoročne promjene u ponudi i tražnji, tehničku analizu i grafikone svečnjaka da bi odredili tržišni trend. Sving trgovanje je veoma rizično, a trgovci sirovom naftom mogu brzo da izgube novac ako se tržište neočekivano kreće protiv njihovog željenog trenda.

Koji je najbolji indikator za praćenje?

Iako postoji nekoliko indikatora kada je u pitanju trgovanje sirovom naftom, trebalo bi da pronađete najbolji za vaše trgovanje.

Stohastički RSI indikator je najbolji za dnevno trgovanje sirovom naftom. Ovaj indikator RSI olakšava određivanje kada je sirova nafta prekupljena ili preprodata.

Biti u stanju da razumete kada je imovina prekupljena ili preprodata je veoma važno kada trgujete naftom.

Stohastički RSI (StochRSI) je indikator koji se koristi u tehničkoj analizi koji se kreće između nule i jedan. Kreira se primjenom formule stohastičkog oscilatora na skup vrijednosti indeksa relativne snage (RSI), a ne na standardne podatke o cijeni.

Najčešća upotreba Stohastičkog RSI (StochRSI) u kreiranju trgovinske strategije je traženje očitavanja u rasponima prekupljenosti i preprodanosti.

StochRSI varira između 0 i 1, pri čemu se očitavanja ispod 0,2 smatraju preprodanim, a ona iznad 0,8 odražavaju uslove preskupljenosti.

Koji grafikon je najbolji za trgovanje?

Važnost grafikona u strategiji trgovanja robom je veoma važna. Trebalo bi da budete sigurni da koristite i nadgledate grafikone u različitim vremenskim okvirima.

Dnevni grafikoni su najčešće korišćeni od strane trgovaca i investitora naftom. Ovi grafikoni pomažu u analizi kratkih do srednjih vremenskih perioda.

Takođe možete koristiti takozvane Tick grafikone. Oni će vam pomoći pri postavljanju vaših trgovina. Grafikon će vam pokazati najdetaljnije informacije i trgovačke signale kada je tržište aktivno.

Druga opcija koju možete koristiti su grafikoni svjećnjaka. Oni pokazuju otvorene, zatvorene, visoke i niske cijene tokom vremena trgovanja. Možete ih koristiti za donošenje odluka na osnovu trendova i tamo gdje vam je potrebna kratkoročna analiza trgovanja. Primjer ovog grafikona je Renko grafikon.

Dok sve ovo radite, dobro je napomenuti da vam korišćenje jednog grafikona možda neće pružiti sve podatke o cijenama za tekući dan.

Trebalo bi da se fokusirate na to da vidite šta se dešava tokom dana. Ovo će vam pomoći da pratite trendove, opštu volatilnost, tendencije, unutardnevnu podršku i nivoje otpora.

Koje je najbolje doba dana za trgovinu naftom?

Kada imate svoj plan i strategije, takođe je važno znati koje je najbolje vrijeme za trgovinu sirovom naftom. Od velike je važnosti odabratи najbolje vrijeme za trgovinu sirovom naftom i kada postoji velika likvidnost na tržištu. Najbolje vrijeme za trgovinu sirovom naftom je tokom primarne sesije u rasponu od 15:00 do 20:30 CET. Na osnovu sezonskog obrasca sirove nafte, najbolje vrijeme u godini za kupovinu sirove nafte je mart i jun kada cijena WTI ima tendenciju pada. U isto vrijeme, najbolje vrijeme za prodaju sirove nafte je sredina oktobra kada WTI cijena ima tendenciju da dostigne vrh.

Koji vremenski okvir je najbolji za dnevno trgovanje?

Kada započnete svoje putovanje u trgovini naftom, moraćete da razumijete najbolji vremenski okvir za vaše dnevne aktivnosti trgovanja. Kao novi trgovac, ključno je da ovo uradite kako treba. Videćete da u većini slučajeva ljudi biraju vremenski okvir iz pogrešnih razloga. Vremenski okvir od 15 minuta bi mogao biti najbolji za vas kao dnevnog trgovca. Možda ćete takođe otkriti da je vremenski okvir od 60 minuta najbolji za sving trgovce. Međutim, dnevni trgovci takođe mogu iskoristiti ovaj vremenski okvir da ostvare profit. Vremenski okvir se odnosi na interval grafikona zasnovanog na vremenu.

Kao dnevnog trgovca, potrebni su vam vremenski okviri unutar dana da biste odredili vrijeme svojih ulazaka i izlazaka. Unutarnje vremenski okviri vam omogućavaju da uđete u trgovine sa odličnim odnosom rizika i nagrade.

6. Trendovi kao pokretači tržišta nafte

Danas se čini da se mnogo toga dešava, govoreći na globalnom nivou. Mnogo je turbulencija u ekonomskom i političkom smislu, toliko da se čini da se situacija drastično mijenja iz dana u dan. Ranije smo rekli da je cijena nafte veoma pogodjena ovim događajima, to znači da se cijena nafte kreće zajedno sa njima. Zbog toga je veoma važno da trgovci nafom svakodnevno prate ove globalne događaje.

Vijesti koje su u centru pažnje su one koje se odnose na odluke OPEK+, kao i na nivoje inflacije u SAD i Evropi, kao i na rat u Ukrajini. Ovo su trenutno glavni pokretači tržišta, od kojih će najviše zavisiti kretanje cijena.

Što se tiče trenutne situacije, nedavni skok cijena nafte izazvan glasinama o predstojećem smanjenju proizvodnje OPEK+ dostigao je plafon. Fokus se zatim pomjerio na pogoršanje makroekonomskog okruženja, povlačeći Brent na 100 dolara po barelu. Inflacija se vratila u javnu debatu. Međutim, ovoga puta nisu Sjedinjene Države u centru pažnje, već Evropa, s obzirom da skoro svaka velika zemlja bilježi dvocifrenu inflaciju i još uvijek se ne vidi vrhunac iste, Evropska centralna banka već testira ideju o povećanju kamatne stope od 75 baznih poena veće od očekivanog.

Smanjenje snabdijevanja OPEK+ postaje realno. S obzirom da većina teškaša OPEC+ nastavlja da žali zbog navodne nepovezanosti između tržišta papira i fizičkog tržišta nafte, a Ujedinjeni Arapski Emirati i Nigerija se pridružuju redovima takvih zemalja, šanse za usaglašeno smanjenje proizvodnje su sve veće.

7. Kako započeti trgovinu?

CFD-ovi omogućavaju trgovcima da zauzmu stav o tome hoće li vrijednost finansijskog tržišta, na primjer akcije, robe, valutnog para ili indeksa akcija rasti ili padati - kratkoročno, srednjoročno ili dugoročno.

Ako trgovac vjeruje da će tržišna cijena porasti, obično će kupiti ili "ići dug" i profitirati od svakog povećanja cijene. Ako trgovac vjeruje da će cijena nekog proizvoda pasti, obično će prodati ili "ići na kratko" i profitirati od svakog pada cijene. Međutim, ako se cijene kreću protiv njih, oni će pretrjeti gubitak. Više o strategijama trgovanja pročitajte na našoj [akademiji](#).

S CFD-ovima, trgovci ne posjeduju određeni instrument proizvod - oni jednostavno špekulišu o kretanju njegove cijene. Stoga, ovdje nema bilo kakvih fizičkih troškova trgovanja.

CFD-ovi su proizvod s polugom, što znači da trgovci moraju založiti samo mali početni depozit kako bi stekli mnogo veću izloženost tržištu.

Kako obaviti CFD trgovinu sa kompanijom Limit Prime?

Slijede osnovni koraci kako otpočeti CFD trgovanje i kako ga zatvoriti:

1. Idite na www.limitprime.com/me
2. Obavite registraciju klikom na dugme "Otvorite Realni Nalog"
3. Deponujte količinu novca sa kojom želite trgovati.
4. Odaberite željeni finansijski instrument za trgovanje.
5. Kada se ulogujete na vaš nalog na platformi, vidjećete spisak finansijskih instrumenata sa kojima možete trgovati. Za sada, izaberite samo jedan (npr. EUR/ USD).
6. Odaberite da kupite ili da prodate. Nakon što analizirate tržište, možete odlučiti da li želite da kupite ili prodate ovaj proizvod. Ukoliko smatrate da će cijena porasti, treba da ga kupite, i obrnuto, ukoliko smatrate da će se cijena smanjiti, treba da prodate ovaj proizvod.
7. Odaberite veličinu trgovine. Ovdje birate "lot" veličinu vaše trgovine. U trgovaju akcijama, 1 CFD je jednak jednoj fizičkoj akciji.
8. Upravljaljajte rizikom. Kada postavite nalog na čekanju (eng.: "pending order") će vas zaštiti od velikih gubitaka i zaustaviće vašu trgovinu na određenoj cijeni.
9. Posmatrajte poziciju. Kada ste na samom početku, predlažemo vam da posmatratate vašu poziciju. Bilo da ste postavili bilo koji nalog na čekanju ili nalog za uzimanje profita (eng.: "take profit order"), posmatranje će vam pomoći da imate uvid u vaš profit/ gubitak u realnom vremenu. Možete ispratiti tržišne cijene, nova stanja vašeg profita/ gubitka u realnom vremenu i otvoriti nove pozicije ili zatvoriti postojeće.
10. Zatvorite poziciju. U slučaju da vaša pozicija nije automatski zatvorena jer niste prethodno postavili nalog na čekanju ili nalog za uzimanje profita, možete zatvoriti vašu poziciju kad god ste spremni. Predlažemo vam da je zatvorite na kraju investicionog dana (22:00h, po GMT+1 vremenskoj zoni).

Uslovi trgovanja robama sa Limit Prime-om

Proizvod	Brent Crude Oil	Crude oil
MT5 simbol	UKOIL	USOIL
Veličina lota	1 barrel	1 barrel
Leveridž u Crnoj Gori	1:10	1:10
Leveridž u drugim zemljama	1:10	1:10
Long position dnevna stopa	-0.0277%	-0.0277%
Short position dnevna stopa	-0.0277%	-0.0277%
GRUPE		
STANDARD	30	30
SILVER	28	28
GOLD	26	26
PLATINUM	23	23

Limit Prime je kompanija koju reguliše Komisija za tržište kapitala Crne Gore i kroz svoju platformu Vam nudi direktni pristup svjetskim tržištima kapitala, kao i trgovanje najatraktivnijim finansijskim instrumentima na svijetu.

Ukoliko želite da počnete da trgujete, možete se jednostavno registrirati putem naše veb stranice www.limitprime.com, a za više informacija možete pozvati na +382 67 242 242 i neko od zaposlenih u Limit Prime Securities će odgovoriti na vaša pitanja.

Limit Prime

Adresa: **8. marta, bb**

e-pošta: **marketing@limitprime.com**

Broj telefona: **+382 67 242 242**

Veb-sajt: **limitprime.com**

©Limit Prime Securities, Podgorica 2022